

P2. Fie $(a_n)_{n \geq 1}$ și $(b_n)_{n \geq 1}$ două șiruri de numere reale care verifică următoarele condiții:

i) $(b_n)_{n \in \mathbb{N}}$ este strict monoton;

ii) $\lim_{n \rightarrow \infty} b_n = \infty$ sau ii) $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \lim_{n \rightarrow \infty} b_n = 0$.

Arătați că

$$\liminf \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n} \leq \liminf \frac{a_n}{b_n} \leq \limsup \frac{a_n}{b_n} \leq \limsup \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n}.$$

S. Vom considera pentru început cazul " ∞ " și demonstrăm inegalitatea $\limsup \frac{a_n}{b_n} \leq \limsup \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n}$.

Dacă $\limsup \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n} = \infty$, inegalitatea este evidentă.

Să considerăm deci că $\limsup \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n} < \infty$ și fie $\infty > l > \limsup \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n}$. Există atunci $n_0 \in \mathbb{N}$ cu proprietatea că

$$\frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n} < l, \quad (\forall)n \geq n_0.$$

Rezultă că $a_{n+1} - a_n < l(b_{n+1} - b_n)$, $(\forall)n \geq n_0$. Obținem că

$$a_n - a_{n_0} = \sum_{k=n_0}^{n-1} (a_{k+1} - a_k) < l \sum_{k=n_0}^{n-1} (b_{k+1} - b_k) = l(b_n - b_{n_0}),$$

de unde

$$\frac{a_n}{b_n} < l + \frac{a_{n_0}}{b_n} - \frac{l b_{n_0}}{b_n}, \quad (\forall)n \geq n_0.$$

Obținem atunci că $\limsup \frac{a_n}{b_n} \leq l$. Cum această inegalitate are loc pentru orice $l \in \left(\limsup \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n}, \infty \right)$, rezultă că

$$\limsup \frac{a_n}{b_n} \leq \limsup \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n}.$$

Analog, se verifică și inegalitatea

$$\liminf \frac{a_n}{b_n} \geq \liminf \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n}.$$

Să considerăm acum cazul " 0 ". Fără a restrânge generalitatea putem presupune că $b_n > 0$, $(\forall)n \in \mathbb{N}$ și atunci $(b_n)_{n \in \mathbb{N}}$ este un șir strict descrescător cu $\lim_{n \rightarrow \infty} b_n = 0$. Demonstrăm din nou inegalitatea $\limsup \frac{a_n}{b_n} \leq \limsup \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n}$.

Ca și în cazul precedent, dacă $\limsup \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n} = \infty$, inegalitatea este evidentă.

Dacă $\limsup \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n} < \infty$, fie $\limsup \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n} < l < \infty$. Există atunci $n_0 \in \mathbb{N}$ cu proprietatea că

$$\frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n} < l, \quad (\forall)n \geq n_0.$$

Rezultă că $a_{n+1} - a_n > l(b_{n+1} - b_n)$, $(\forall)n \geq n_0$ și

$$a_{n+p} - a_n > l(b_{n+p} - b_n), \quad (\forall)n \geq n_0, (\forall)p \in \mathbb{N}^*.$$

Dar atunci

$$-a_n = \lim_{p \rightarrow \infty} (a_{n+p} - a_n) \geq l \cdot \lim_{p \rightarrow \infty} (b_{n+p} - b_n) = -l \cdot b_n \quad (\forall)n \geq n_0,$$

de unde

$$\frac{a_n}{b_n} \leq l, \quad (\forall)n \geq n_0$$

și obținem că $\limsup \frac{a_n}{b_n} \leq l$. Deducem că $\limsup \frac{a_n}{b_n} \leq \limsup \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n}$. Analog se obține și inegalitatea $\liminf \frac{a_n}{b_n} \geq \liminf \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n}$.